

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД

Засгийн газрын V байр, Б.Ширэндэвийн гудамж 8/4,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160

Утас/Факс: (976-51) 26 75 33,

Цахим шуудан: info@mojha.gov.mn,

Цахим хуудас: www.mojha.gov.mn

2024. 04.30 № 112214

танай _____-ны № _____-т

УЛСЫН ДЭЭД ШҮҮХИЙН ЕРӨНХИЙ ШҮҮГЧ Д.ГАНЗОРИГ ТАНАА

Монгол Улсын Их Хурлын гишүүн Г.Занданшатар нарын санаачлан боловсруулсан Монгол Улсын шүүхийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөлд Засгийн газрын санал, дүгнэлт авахаар ирүүлснийг Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.3 дахь хэсэгт заасны дагуу хүргүүлж байна.

Судалж, саналаа яаралтай ирүүлнэ үү.

 Б.ЭНХБАЯР

Doc. Yam a5. 20241

ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД ХЭРГИЙН
САЙД Б.ЭНХБАЯР ТАНАА

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР

Төрийн ордон, Жанжин Д.Сүхбаатарын талбай,
6 дугаар хороо, Сүхбаатар дүүрэг, Улаанбаатар хот, 14201
Утас: (976-51) 26 08 17, Факс: (976-51) 26 24 08,
Цахим шуудан: info@cabinet.gov.mn,
Цахим хуудас: www.cabinet.gov.mn

2024.04.23 № ХЭГ/841
танай _____-ны № _____-т

Санал, дүгнэлтийн төсөл
бэлтгэх тухай

Улсын Их Хурлын гишүүн Г.Занданшатар нараас Монгол Улсын Шүүхийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл санаачлан боловсруулж, Засгийн газрын санал, дүгнэлт авахаар ирүүлснийг Танд хүргүүлж байна.

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн 4-т заасны дагуу санал, дүгнэлтийн төслийг бэлтгэн Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэх арга хэмжээ авахыг хүсье.

Хавсралт: 1 хуудастай.

МОНГОЛ УЛСЫН САЙД,
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ
ЭРХЛЭХ ГАЗРЫН ДАРГА

Д.АМАРБАЯСГАЛАН

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД
ЛУВСАННАМСРАЙН ОЮУН-ЭРДЭНЭ
ТАНАА

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН
Дамдины ЦОГТБААТАР

14201 Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг,
Жанжин Д.Сүхбаатарын талбай 1, Төрийн ордон,
Утас: 26-69-72, Факс: 32-70-16
E-mail: tsogtbaatar@parliament.mn
http://www.parliament.mn

2024.04.23 № ЧИТ-03/3148

танай _____-ны № _____-т

Г Хуулийн төсөлд санал авах тухай Г

Иргэдээс цахим парламентаар ирсэн саналыг үндэслэн Шүүхийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлд заасан шүүхийн нээлттэй, ил тод байдлыг хангах зорилгоор Монгол Улсын Үндсэн хуулийн хорин зургаадугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.1-д заасан бүрэн эрхийнхээ хүрээнд Монгол Улсын шүүхийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл боловсруулж, Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэхээр бэлтгэж байна.

Иймд Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д заасны дагуу Танд хүргүүлж байна. Хуулийн төслийн талаарх Засгийн газрын саналыг зохих журмын дагуу ирүүлнэ үү.

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН

Д.ЦОГТБААТАР

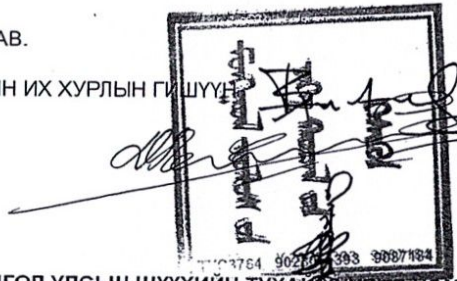
Г.ЗАНДАНШАТАР

Д.ТОГТОХСҮРЭН

Н.УЧРАЛ

БАТЛАВ.

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН

Г.ЗАНДАНШАТАР

Д.ТОГТОХСҮРЭН

Н.УЧРАЛ

Д.ЦОГТБААТАР

МОНГОЛ УЛСЫН ШҮҮХИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ
ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ

Нэг.Хуулийн төсөл боловсруулах болсон үндэслэл, шаардлага

1.1.Хууль зүйн үндэслэл

Улсын Их Хурлын 2024 оны "Хууль баталсантай холбогдуулан авах зарим арга хэмжээний тухай" 18 дугаар тогтоолын 1 дэх заалтад "Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг баталсантай холбогдуулан дараах асуудлыг судлан холбогдох хуулийн төслийг эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны зорилтод нийцүүлэн боловсруулж 2024 оны 04 дүгээр сарын 15-ны өдрийн дотор Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх арга хэмжээ авахыг Монгол Улсын Засгийн газар /Л.Оюун-Эрдэнэ/-т даалгасугай." гэж, мөн заалтын 5 дугаарт "Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг баталсантай холбогдуулан хавтаст хэргийг цахимжуулах, цахим суурьтай нотлох баримтыг шүүх хуралдаанд шинжлэн судлах, цахим суурьтай нотлох баримтыг үнэлэх журмыг боловсронгуй болгох;" гэж заасан.

Улсын Их Хурлаас 2024 оны 1 дүгээр сарын 17-ны өдөр Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуульд тусгай журмаар хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны зохицуулалт бүхий Долдугаар¹ бүлэг шинээр нэмж баталсан бөгөөд тусгай журмаар хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа нь 2024 оны 10 дугаар сарын 1-ний өдрөөс эхлэн хэрэгжинэ. Тусгайлсан журмаар хянан шийдвэрлэх хэрэг маргаан нь нийт иргэний хэрэг маргааны 50 орчим хувийг эзлэхээр байх ба Иргэний хэрэг хянан шүүхэд шийдвэрлэх тухай хуулийн 75² дугаар зүйлийн 75².1-д "Тусгайлсан журмаар хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд хэргийг нэг шүүх хуралдаанаар, бичмэл болон цахим баримтад тулгуурлан шийдвэрлэнэ." гэж заасан. Үүнийг хэрэгжүүлэх хүрээнд цаасан баримтыг цахим баримтаар хөрвүүлэхтэй холбогдох хуулийн зохицуулалт зайлшгүй шаардлагатай юм.

Улсын Их Хурлын 2024 оны "Хууль баталсантай холбогдуулан авах зарим арга хэмжээний тухай" 05 дугаар тогтоолын 1 дэх заалтын 1 дүгээрт "Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуульд заасан мэдээлэл хариуцагч нь өөрт байгаа, эсхүл нийтийн мэдээллийн дэд бүтцийг ашиглан олж авах, солилцох боломжтой мэдээллийг хүн, хуулийн этгээдээс шаардахгүй байх, хүн, хуулийн этгээд, төрийн байгууллага хоорондоо цахим хэлбэрээр харилцах боломжийг олгосон зохицуулалтыг Иргэний хууль, Эрүүгийн хууль, Зөрчлийн тухай хууль, Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хууль, Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хууль, Захиргааны хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хууль, Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомжид тусгах талаар

хуулийн төсөл боловсруулж, Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны хаврын ээлжит чуулганы хугацаанд багтаан Монгол Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх;" гэж заажээ.

Монгол Улсын шүүхийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.6-д "Төрийн болон албаны нууцын тухай хууль, Байгууллагын нууцын тухай хууль, Хүний хувийн мэдээлэл хамгаалах тухай хуулиар хамгаалагдсан нууц, хүний эмзэг мэдээлэлд хамаарахаас бусад тохиолдолд шүүх хуралдааныг цахимаар болон телевизээр нэвтрүүлж болох бөгөөд холбогдох журмыг Ерөнхий зөвлөл батална." гэж, 71 дүгээр зүйлийн 71.1.12-т "хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны бүртгэл, хяналтын нэгдсэн систем, цахимаар шүүх хуралдааныг зохион байгуулах программ хангамжийг хөгжүүлэх, хэвийн ажиллагааг хангах;" гэж, 71.1.14-д "шүүх хуралдааны дууны, дуу-дүрсний бичлэг хийх, архивлах болон шүүх хуралдаанд оролцогчийг зайнаас буюу цахимаар оролцуулах ажлыг зохион байгуулах журмыг хуульд заасны дагуу батлах;" гэж, 71.1.27-д "цахимаар хийсэн худалдаа, цахим орчинд хийсэн гэрээ, хэлцэл, интернэт үйлчилгээ, интернэт орчинд анх удаа хэвлэгдсэн бүтээлийн зохиогчийн эрх болон түүнтэй холбоотой бусад эрхийн талаар маргаан, интернэтэд нийтлэгдсэн буюу түгээсэн бүтээлийн зохиогчийн эрх буюу бусад холбоотой эрхийг зөрчсөнтэй холбоотой маргаан, интернэтийн домэйн нэр, эзэмшил, түүний зөрчилтэй холбоотой маргааныг тухайлан хуульд заасан тохиолдолд цахим шүүхээр шийдвэрлэх платформ, эсхүл шүүх хуралдааныг цахимаар хэрэгжүүлэх программ хангамжийг хөгжүүлэх;" гэж заасан байна.

Мөн 2019 онд Монгол Улсын Үндсэн хуульд оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтийн дагуу 2021 онд шинэчлэн батлагдсан Монгол Улсын шүүхийн тухай хууль нь шүүх эрх мэдлийн салбарын шинэтгэлийг гүнзгийрүүлэх томоохон үе шат болсон бөгөөд тус хуульд шүүхийг цахимжуулах, цахим шүүхийг хөгжүүлэх асуудлыг хуульчилсан байна.

1.2.Практик шаардлага

1.Шүүхийн үйл ажиллагаа олон нийтэд нээлттэй, ил тод байх, шүүх хуралдааныг цахимаар нэвтрүүлэх эрх зүйн үндэслэлийг Монгол Улсын шүүхийн тухай хуулиар зохицуулсан хэдий ч тус асуудлыг хэрхэн хэрэгжүүлэхтэй холбогдох журам гараагүй буюу өмнөх хуулийн хүрээнд мөрдөж байсан хуучин журмууд хүчин төгөлдөр хэвээр байна. Энэхүү журмаар шүүхийн зүгээс шүүх хуралдааныг шууд дамжуулах бус өргөн нэвтрүүлгийн буюу хэвлэл мэдээллийн байгууллага, тэдгээрийн ажилтан дамжуулахтай холбогдох асуудлыг журамласан байх бөгөөд төр, байгууллага, хувь хүний нууц, насанд хүрээгүй этгээдэд холбогдох эрүү, иргэн, захиргааны хэрэг, маргааныг хянан шийдвэрлэх шүүх хуралдааныг цахимаар мэдээлэхийг хоригложээ.

Хувь хүний болон байгууллагын нууцын тухайд шүүх хуралдааныг цахимаар дамжуулахад тавигдах хязгаарлалтыг Монгол Улсын Шүүхийн тухай хуульд төрийн болон албаны нууц, байгууллагын нууц, хүний эмзэг мэдээллийн хүрээнд тодорхойлсон байна.

Төрийн болон албаны нууцыг хамгаалах харилцааг Монгол Улсын Үндсэн хуулиар бэхжүүлсэн байх ба Төрийн болон албаны нууцын тухай хуулиар хамгаалагдсан байдаг.

Дээрх хууль тогтоомжоос үзвэл Монгол Улс нээлттэй шүүх хуралдааныг цахимаар нэвтрүүлэн, шууд дамжуулалт хийх эрх зүйн үндсийг тавьсан хэдий ч хувь хүний эмзэг мэдээлэл, байгууллагын нууц, төрийн болон албаны нууцыг задруулахыг хориглосон зохицуулалтуудыг хууль тогтоомжид тусгасан байна.

Иймд шүүх хуралдааныг цахимаар нэвтрүүлэх буюу шууд дамжуулах, бичлэгийг хүргэх, улмаар шүүхийн үйл ажиллагааг олон нийтэд нээлттэй, ил тод байлгахад хувь хүний эмзэг мэдээлэл, байгууллагын нууц, төрийн болон албаны нууцыг хамгаалах, олон нийтэд ил тод, нээлттэй байлгах боломж олгосон эрх зүйн уян хатан тодорхой зохицуулалттай болох шаардлагатай юм.

Шүүхийн үйл ажиллагааны олон нийтэд нээлттэй, ил тод байдлын хэлбэрүүдийг тодорхойлох, тэдгээрийг биечлэн болон цахимаар хэрхэн хэрэгжүүлэхтэй холбоотой зохицуулалт, түүнчлэн хэргийн оролцогчид хэрэг хянан шийдвэрлэх шүүхийн ажиллагаа цахимаар нээлттэй, ил тод байх, үүнийг хэрхэн, ямар ажиллагаанд хэрэгжүүлэх зэрэг талаар хуульчлах нь хэрэг хянан шийдвэрлэх шүүхийн ажиллагааг цахимжуулах харилцааны гол суурь нөхцөл болно.

2.Монгол Улсын шүүхийн байгууллагад 1989 оноос мэдээллийн технологи нэвтрүүлж эхэлсэн байх бөгөөд өнгөрсөн хугацаанд шүүх, шүүхийн Тамгын газарт иргэний хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны "Иргэн-2014" нэгдсэн систем, иргэний шүүхийн хэргийн явцын мэдээлэл irgen.civilcourt.mn, "Захиргааны хэргийн бүртгэл, хяналтын нэгдсэн систем", "Эрүүгийн хэргийн бүртгэл, хяналтын нэгдсэн систем", шүүхийн шийдвэрийн цахим сан www.shuukh.mn, шүүх хуралдааны явц, тов, тоймыг мэдээлэх цахим систем www.live.shuukh.mn зэрэг 20 гаруй систем, программ хангамж хэрэглэгдэж байна.

2020-2021 онд "Ковид-19" цар тахлын нөхцөл байдалтай холбогдуулан өндөржүүлсэн бэлэн байдлын зэрэгт шилжсэн хугацаанд шүүхээс хэрэг, нэхэмжлэл, гомдлыг цахимаар хүлээн авах, хэргийн оролцогчдыг цахимаар шүүх хуралдаанд оруулах, зарим нотлох баримтыг төрийн эрх бүхий байгууллагуудаас авах, солилцох зэргээр үйл ажиллагааныхаа тодорхой хэсгийг цахимд шилжүүлэн, шүүн таслах ажиллагааг тасралтгүй, хэвийн явуулж иржээ.

Сүүлийн 5 жилийн статистик тоон мэдээллээр улсын хэмжээнд нийт эрүүгийн хэргийн 18 орчим хувь, иргэний хэргийн 6 орчим хувь нь давж заалдсан¹ байх бөгөөд энэхүү давж заалдах шатны шүүх хуралдааны 50 орчим хувийг цахим шүүх хуралдаан эзэлсэн байна.

Мөн анхан болон давж заалдах шатны шүүхийн хэмжээнд 106 ерөнхий шүүгч, шүүхийн Тамгын газарт 52 албан тушаалтан тоон гарын үсэг хэрэглэж байна.

Шүүхийн эрүү, иргэний хэргийн тусгай архиваас иргэн, хуулийн этгээдэд тендерийн тодорхойлолт, лавлагаа олгох ажиллагааг цахимаар явуулж байна.

Шүүх "ХУР" төрийн мэдээлэл солилцооны системээс шаардлагатай лавлагаа, тодорхойлолт, мэдээлэл татах "Шүүхийн цахим лавлагааны систем" ашиглалтад оруулсан бөгөөд тус системээр 18 төрлийн мэдээлэл татан авах боломжтой байна. Эдгээр системийг иргэн, захиргааны хэргийн шүүхүүд хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаандаа нэвтрүүлснээр бусад төрийн байгууллагаас лавлагаа, тодорхойлолт авдаг цаг хугацаа, зардлыг хэмнэдэг болсон. Уг системийг 2020 оны 6 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхлэн бүх шүүхүүдэд нэвтрүүлж эхэлсэн бөгөөд төрийн мэдээлэл солилцооны "ХУР" системээс 6 багц мэдээллийн хүрээнд 18 багц лавлагаа, мэдээлэл татан цаасаар хэвлэн иргэний болон захиргааны хэргийн анхан шатны шүүхүүдэд ашиглаж байна. Зүй нь "ХУР" системээс татсан мэдээлэл, лавлагаа нь цахим баримт бичиг хэлбэрээр үнэлэгдэх боломжтой ч шүүхийн платформ нь эдгээр цахим баримт

бичгийг хүлээн авах боломжгүй байгаагаас гадна хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны хуулиудад үүнийг баталгаажуулсан зохицуулалтгүйгээс хэрэгжих боломжгүй байна.

Үүнээс үзэхэд шүүхэд хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааг цаасан болон цахим хосолмол хэлбэрээр явуулах практик шаардлага нэгэнт бий болсон байх бөгөөд иргэн өөрөө хүсвэл цахимаар шүүхэд хандах, шүүх хуралдаанд оролцох, баримт материалыг цахимаар гаргаж өгөх зэргээр шүүхийн үйлчилгээг цахимаар авах нөхцөл боломж бүрдсэн байна.

Иймд өнгөрсөн хугацаанд шүүхийн зарим үйл ажиллагааг цахимаар явуулж байсан туршлагад тулгуурлан цахим үндэстэн болох Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого "Алсын хараа-2050"-тай уялдуулж шүүхийн үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулах, иргэдийн цаг хугацаа, орон зайн хязгаарлалтгүйгээр шүүхэд хандах эрхийг хангах, шүүх, шүүгчийн шүүн таслах ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэхэд чиглэгдсэн шүүхийн үйл ажиллагааг цахимжуулах хууль эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх шаардлага зүй ёсоор тавигдаж байна.

Мөн Монгол Улсын шүүхийн тухай хуулийн 71 дүгээр зүйлийн 71.1.11 дэх хэсэгт "шүүхийн Тамгын газрын үйл ажиллагаанд мэдээллийн технологи, шүүхийн үйлчилгээ, удирдлагын шинэ хэлбэрийг нэвтрүүлэх нэгдсэн бодлого батлах, хэрэгжүүлэх" гэж, 74 дүгээр зүйлийн 74.1.6-д "шүүхийг дэвшилтэт техник, тоног төхөөрөмжөөр хангах нэгдсэн бодлого батлах, хэрэгжүүлэх" гэж тус тус заасны дагуу Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн 2022 оны 332 дугаар тогтоолоор "Шүүхэд мэдээллийн технологи, шүүхийн үйлчилгээ, удирдлагын шинэ хэлбэрийн нэвтрүүлэх нэгдсэн бодлого"-ын баримт бичгийг 1 зорилго, 2 зорилт, 13 дэд зорилт, 48 арга хэмжээ, 19 дэд арга хэмжээ, 94 шалгуур үзүүлэлттэйгээр баталсан байна.

Тус бодлогын баримт бичгийг хэрэгжүүлэх, шүүхийн үйл ажиллагааг цахимжуулах хүрээнд Шүүхийн ерөнхий зөвлөлөөс 2024 онд шүүхийн цахим шийдлийн энтерпрайз архитектурыг гаргах, техник эдийн засгийн үндэслэл боловсруулах ажлыг хөндлөнгүйн байгууллагаар гүйцэтгүүлсэн бөгөөд тус ажлын тайланд "...шүүхэд хэрэг хянан шийдвэрлэх процессын хууль бусад холбогдох хуульд цахимжуулалттай холбоотой эрх зүйн зохицуулалт оруулах, түүнд нийцүүлэн эрх зүйн актуудад шүүхийн цахимжуулалттай холбоотой нэмэлт, өөрчлөлт шинэчлэл хийх шаардлага байна." гэж дүгнэжээ.

Олон улсын түвшинд шүүхийн үйлчилгээний хүртээмжийг хэмжих нэг шалгуур үзүүлэлт нь шүүхийн үйлчилгээний мэдээллийг иргэдэд хүргэх үр өгөөжтэй механизм бүрдүүлэхэд мэдээллийн технологийн дэвшилтэд технологийг ашиглан иргэн орон зай, цаг хугацаанаас үл хамааран шүүхэд хандах боломжийг бүрдүүлсэн байх явдал юм.

Шүүхийн цахимжилтын талаар гадаад орны сайн туршлагаас дурдвал, Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улсад 1990 оноос шүүхийн цахимжуулалт эхэлсэн байх бөгөөд 2010 оноос цахим хавтаст хэрэг бий болгох процесс эхэлж одоогоор бүх мужуудад захиргаа, зөрчил, иргэний хэргийг цахим хавтаст хэрэгт бүрэн хөрвүүлж, хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа нь цахим платформд бүрэн шилжиж байна. Эрүүгийн хэрэг нь Бавари, Хессен мужуудад цахим платформд бүрэн, харин цахим хавтаст хэрэгт дийлэнхи нь шилжсэн байна.

"E-Justice" шүүх, прокурорын нэгдсэн платформ хийж, түүнд 2018 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс бүх шүүх, прокурор нэгдсэн байх бөгөөд 2022 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс өмгөөлөгчид шүүхэд материалаа цахимаар өгөх үүргийг хуулиар оноожээ.

¹ Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн Хэргийн хөдөлгөөний удирдлагын хэлтэс

Шүүхийг цахимжуулах төсөлд тус улсын бүх муж улсын холбогдох байгууллагуудын төлөөлөл бүхий 80 хүний бүрэлдэхүүнтэй баг байгуулагдаж, тус төслийг 2014-2025 онд хүртэл хэрэгжүүлэхээр төлөвлөн ажиллаж байна. Тухайлбал, Хессен муж улсын шүүх, прокурор 2026 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдөр бүрэн цахимд шилжихээр байх ба тус улс хуулийн байгууллагуудын цахимжилтийн төслийн зардлын тооцоог 2025 он хүртэл гаргасан нь нийт 250 сая еврогоор төсөвлөгджээ.

Хоёр.Хуулийн төслийн зорилго, ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Хуулийн төсөл нь шүүхийн үйл ажиллагааны нээлттэй, ил тод байдал, шүүхийн хүний нөөцийн хөдөлгөөн, бүрдүүлэлт, цалин, нэмэгдэл, төсөв зэрэг асуудлаар Монгол Улсын шүүхийн тухай хуульд, шүүхийн хэрэг, маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагааг цахим үзүүлэхтэй холбоотойгоор Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хууль, Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хууль, Захиргааны хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хууль, Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуульд шүүх цахимаар хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа явуулах эрх зүйн орчныг бүрдүүлэхэд оршино.

Иймд хуулийн төслийн саналд шүүх эрүү, иргэн, захиргаа, зөрчлийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааг цахимаар явуулж болох талаар ерөнхий суурь зохицуулалтыг тусгана.

Гурав.Хууль батлагдсаны дараа үүсэж болох эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн үр дагавар, тэдгээрийг шийдвэрлэх талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар

Шүүхийн үйл ажиллагааны нээлттэй, ил тод байдлыг тодорхой болгохоос гадна шүүхэд хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааг цахимаар явуулах эрх зүйн орчныг бүрдүүлснээр шүүхийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд бодит дэмжлэг үзүүлж, иргэдэд үзүүлэх үйлчилгээг хүртээмжтэй, ил тод, нээлттэй, шуурхай болгох, бүтээмж, үр дүн дээшлэх, оролцооны хялбар дөт байдал хангагдах, цаг хугацаа хэмнэх, орон зайн хязгаарлалт арилах, эдийн засгийн зардал буурах, шүүхэд итгэх иргэдийн итгэл нэмэгдэх зэргээр тулгамдаж буй олон бэрхшээлийг амжилттай шийдвэрлэхэд эергээр нөлөөлнө.

Хуулийн төсөл батлагдсанаар:

1.Шүүхийн үйл ажиллагааны нээлттэй, ил тод байдал тодорхой болох ба ингэснээр иргэдийн шүүхэд итгэх итгэл нэмэгдэнэ.

2.Шүүхэд хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа цахим хэлбэрт шилжсэнээр зарим хэрэг, маргааныг богино хугацаанд хянан шийдвэрлэх замаар хүний эрх, эрх чөлөөг хамгаалагдаж, шүүхийн үйлчилгээний чанар, хүртээмж дээшилж, иргэд цаг хугацаа, орон зайнаас үл хамааран үйлчилгээг шат дамжлагагүй, шуурхай авах нөхцөл бүрдэнэ.

3."Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичигт тусгагдсан цахим үндэстэн болох төрийн үйлчилгээг цахимд шилжүүлэх зорилго, зорилт үе шаттай хэрэгжих нөхцөл бүрдэж, иргэн төвтэй шүүхийн үйлчилгээ төлөвших замаар шүүхийн шинэтгэлийг гүнзгийрүүлнэ.

4.Цаг үе, нийгмийн хэрэгцээ шаардлагад нийцсэн байна.

5.Шүүх, шүүгчийн ажлын ачааллыг тэнцвэржүүлэх, шүүхийн төсвийн зардлаас гадна иргэдийн цаг хугацаа, санхүүг хэмнэхэд эерэг нөлөөллийг үзүүлнэ.

Хуулийн төсөл нь Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.2.17 дахь заалт, Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх хэсэгт заасны дагуу Хууль тогтоомжийн тухай хуульд заасан судалгаа, үнэлгээ хийх шаардлагагүй болно.

Дөрөв.Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, хуулийн төсөлтэй холбогдуулан гарах бусад хууль тогтоомжийн төслийн талаар

Энэхүү хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, олон улсын гэрээ, бусад хуультай нийцэж, уялдсан байх бөгөөд Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Захиргааны хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Зөрчлийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай зэрэг холбогдох шаардлагатай бусад хуулийн төслийг боловсруулна.

--oOo--